

ПСИХОЛОГІЧНА НАУКА В СТАНІ ПАНДЕМІЇ: АКАДЕМІЧНИЙ АСПЕКТ

Вступ. Розвиток психологічної науки і практики та нових психологічних підходів з моменту створення психологічної служби України так і не змогли вирішити проблему відсутності чіткого методологічного апарату, більше того, на рівні системи.

Розкриття проблеми. Пандемічні реалії сьогодення в умовах невизначеності змусили науковців та практиків змінювати підходи в роботі із запитами клієнтів. Ситуацію підсилювали симптоми кризи описані дослідником А. Юревичем: 1) відсутність єдиної науки; 2) велика кількість альтернативних моделей розуміння і вивчення психічного; 3) конкуренція з боку паранауки, виникнення прикордонних між наукою і не-наукою систем знання.

Вище зазначені симптоми кризи в психологічній науці сприяли позитивістським течіям створювати міфи, які досі не витримують наукової критики (таблиця 1)

Таблиця 1 – Найпоширеніші позитивістські міфи у психології

№ з/п	Хибні твердження
1.	Наукове знання базується на твердих емпіричних фактах
2.	Теорії виникають із фактів
3.	Наука розвивається шляхом поступового накопичення фактів
4.	Оскільки факти формують засади нашого знання, вони не залежні від теорій і мають самостійне значення
5.	Теорії логічно виводяться з фактів в результаті раціональної індукції
6.	Теорії (або гіпотези) приймаються або відхиляються виключно на основі перевірки емпіричним досвідом

М. Махоні вважає, що «функціональна криза проявляє себе через низьку затребуваність дослідницької психології в практиці, що має на меті застосування фундаментальних психологічних знань» (Mahoney, 1976).

Слід відзначити, що сама психологічна наука багато в чому сприяла розквіту містицизму. Вона породила гіпотези (про існування біополів, можливості екстрасенсорного сприйняття, вплив космосу на організм людини тощо), які впевнено експлуатуються магами, астрологами та екстрасенсами як пояснювальних принципів (Weimer, 1976).

В умовах дистанційної освіти має місце спрощення пошуків інформації для дослідницької мети психологів, динаміка якої може негативно позначитися на ефективності іміджу науки в цілому.

Висновки:

1) психологічна наука налічує групи, кожна з них «чіпляється» за свою теоретичну та методологічну платформу;

2) підходить до вивчення людської природи озброївшись конкретними методами, використовуючи свою термінологію, журналами та іншими атрибутами своєї школи (напряму);

3) розмаїття наукових інтересів, методологічні принципи і соціальна ситуація, в якій діяли вчені першої третини ХХ ст., донині не дозволяють прийти до загального розуміння цілей, предмета психології та її методів в умовах постійних змін підкріплені наслідками пандемії у світі.

Список використаних джерел:

1. Василюк Ф.Е (1996). Методологический смысл психологического кризиса // Вопр. психол. № 6. С. 25— 40.
2. Mahoney M. Scientists as subjects: The psychological imperative. Cambridge: Ballinger Publ. Co, 1976.
3. Weimer W.B. Psychology and the conceptual foundations of science. Hillsdale: Hillsdale Publ. Co, 1976.